MKIK GVI

Gazdasági Havi Tájékoztató

2005. július

Az előzetes adatok szerint Magyarországon 2005. II. negyedévében összességében kedvezően alakult a gazdaság helyzete. Az Ecostat legfrissebb gyorsbecslése szerint egyéves visszatekintésben 4 százalékkal nőhetett a bruttó hazai termék, ami az első negyedéves – naptári hatással korrigált – 3,5 százalékos növekedéssel a bővülés gyorsuló tendenciájára utal, miközben az eurózövezetben lassul a konjunktúra. Az év első hat hónapjában az ipari termelés volumene 5,9%-kal volt magasabb, mint az előző év azonos időszakában. A feldolgozóipari vállalatok továbbra is kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, és megőrizték a kilátásokkal kapcsolatos optimizmusukat is. Az építőipar 2004. évi lendülete 2005. I. negyedévében folytatódott, májusban a termelés erőteljesen, igaz az előző hónapokhoz képest mérsékeltebb ütemben növekedett. A beruházások volumene kedvezően alakult az első negyedévben, az egy évvel korábbi szinthez képest 6,8 %-os bővülés valósult meg a nemzetgazdaságban. A termék-külkereskedelemben a kivitel májusban is gyorsabban nőtt, mint a behozatal, így tovább csökkenhetett a külkereskedelmi hiány. Január és június között az export értéke 8, az importé 2%-kal nőtt 2004. azonos időszakához viszonyítva. Kedvezően alakult a turisztikai ágazat helyzete; Január-májusban a hazai kereskedelmi szálláshelyeken a külföldi vendégek 7%-kal, a belföldi vendégek 2%-kal több éjszakát töltöttek el, mint egy évvel korábban. A fogyasztói árak az elmúlt egy évben 3,7 %-kal emelkedtek, a járműüzemanyagok drágulása azonban a 12 %-ot is meghaladta.

Internethasználat a vállalkozásoknál az EU-ban

Az Eurosat 2004. évi felméréséből kiderül, hogy az Európai Unióban a vállalkozások 89 százalékánál, a 15 régi tagországban 90 százalékánál használják az Internetet a munkában ill. az üzleti tevékenységben. Az adatokból az is kitűnik, hogy ez az arányszám minden országban gyakorlatilag a kis- és közepes vállalkozások Internet-használatához igazodik, mivel a tagországokban a nagyvállalatok közel mindegyike (általában 99-100 %-a) él az Internet kínálta lehetőségekkel. Ágazati bontásban vegyes képet mutatnak az országok. Az EU15 átlagában a feldolgozóipari cégek között a leggyakoribb, míg a kereskedelem és szálláshely szolgáltatás területén ritkább az Internet-használat. Finnországra vagy Portugáliára azonban ennek épp a fordítottja igaz. A felmérés eredményei alapján feltűnő Magyarország viszonylagos lemaradása. Hazánk a 25 tagú Európai Unió rangsorában - a vállalkozások 78 %-os Internet-használati arányával - az utolsó előtti helyen szerepel, a sereghajtó Portugáliát mindössze egy százalékponttal felülmúlva, több hellyel Cseh- és Lengyelország (90 ill. 85 %) mögött, valamint messze elmaradva Szlovéniától is (93 %). Jelenleg egyedül a szálláshely szolgáltatás szektorban tudjuk felvenni a versenyt a tagországokkal, igaz, ezen a területen a 94 %-os Internet-használati arányunk 13 százalékponttal felül is múlja az Unió 81 %-os átlagát, a kereskedelmi ágazatban azonban a magyar vállalkozások között a legritkább (75 %) az Internet-használat, míg az EU25-ban a kereskedő cégek 88 %-a veszi igénybe az Internetet az üzleti életben.

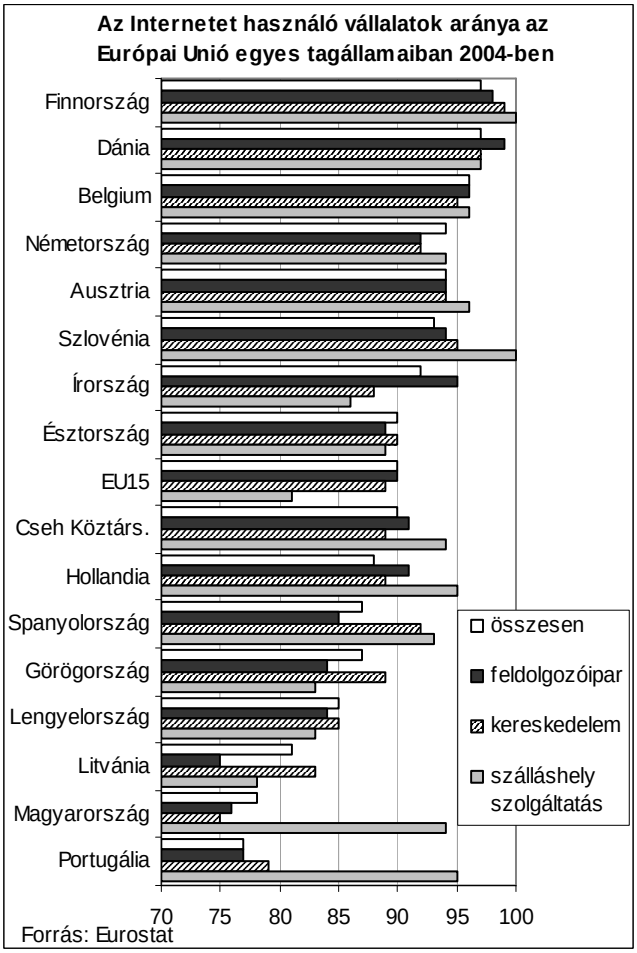

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző KHT; 1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.
Tel.: (1) 235-05-84; E-mail: gvi@gvi.hu; Internet: www.gvi.hu
Ügyvezető igazgató: Dr. Tóth István János

Ipari termelés

Az iparban továbbra is dinamikusan növekszik a termelés, 2004. júniusához viszonyítva idén júniusban 6,5%-kal volt magasabb a kibocsátás. Az év első hat hónapjában a termelés volumene 5,9%-kal volt magasabb, mint az előző év azonos időszakában. A feldolgozóipar termelése júniusban 6,9 %-kal bővült az egy évvel korábbi kibocsátási szinthez képest, a feldolgozóipari kivitel legnagyobb húzóerejét a villamos gépek, műszerek gyártásával (a kivitel 18,8%-kal bővült) és a járműgyártással (12,9%-os bővülés) foglalkozó cégek adták. A munkaerő hatékonysága is javult: az egy főre jutó ipari termelés a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az év első hat hónapjában (2,8%-os létszámcsökkenés mellett) 9,1%-kal volt magasabb, mint 2004 azonos időszakában.

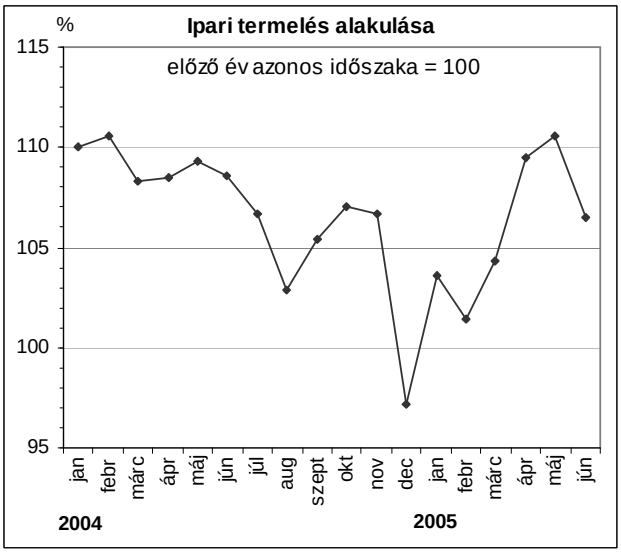

Üzleti helyzet a feldolgozóiparban

A KOPINT-DATORG 2005. júliusi feldolgozóipari konjunktúra-felmérésének eredményei arra mutatnak, hogy a feldolgozóipari vállalkozások a második negyedévben növelték termelésüket, helyzetük júliusban viszonylag jó maradt. A vállalatok helyzetük következő hat hónapban várható alakulását illetően továbbra is optimisták. A második félévre bővülő termelést, növekvő anyag- és félkésztermék-vásárlást, élénkebb értékesítést prognosztizálnak. A viszonylag jó helyzetű vegyipar és gépipar, valamint az építőanyag-ipar vállalkozásai rövidtávon további javulást várnak. A legkedvezőtlenebb prognózist – mint az utóbbi években általában – a textil-ruházati cégek adták. Az optimista rövidtávú prognózisok realizálását nehezítheti a viszonylag szerény export-rendelésállomány, valamint a szaporodó hazai és külföldi keresleti problémák. Összességében a javuló konjunkturális trend az év hátralévő hónapjaiban fennmaradhat.

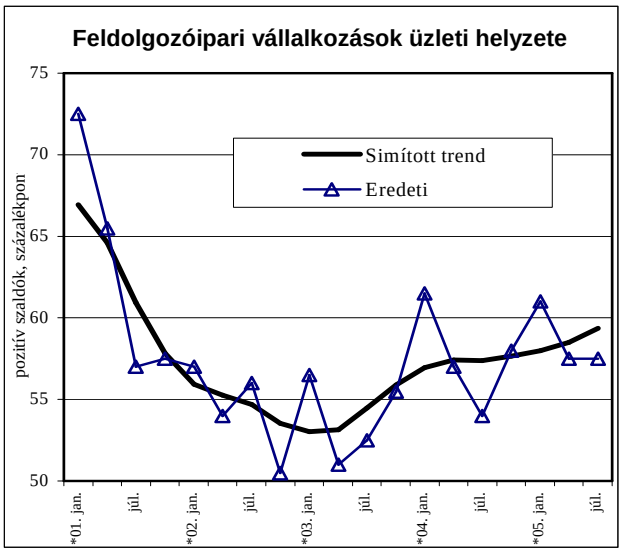

Forrás: KOPINT-DATORG

Építőipar

Az építőipari termelés továbbra is lendületesen, igaz mérséklődő ütemben növekszik. Az ütemlassulás részben az egyre magasabb egy évvel korábbi bázisnak tudható be. Az építőiparra kedvező hatást gyakorolnak az uniós felzárkózáshoz köthető infrastrukturális beruházások, valamint az ezzel kapcsolatos támogatások ösztönző hatása. 2005. I. félévében a használatba vett lakások száma 11%-kal volt több, az új lakásépítési engedélyeké 10%-kal kevesebb, mint az előző év első hat hónapjában.

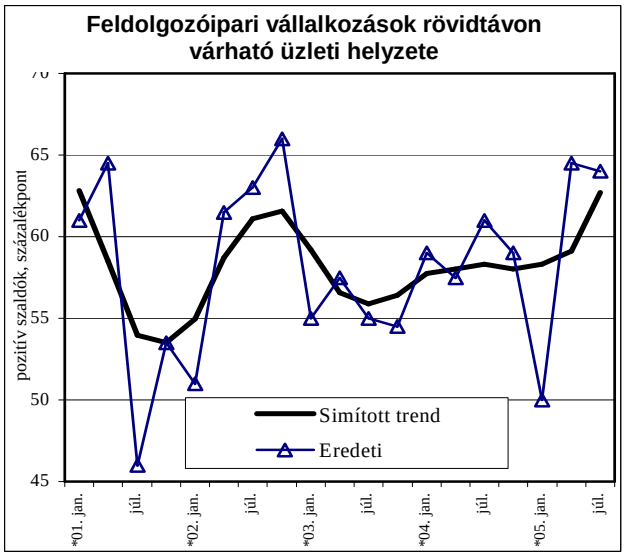

Forrás: KOPINT-DATORG

A lakásépítés területi szerkezete egyre inkább a főváros felé tolódik el mind a használatba vett lakások, mind az új lakásépítési engedélyek 31%-a Budapestet érinti, egy évvel ezelőtt 19 és 24% volt ugyanez az arány. A kiadott új lakásépítési engedélyek átlagosan 10%-os csökkenése nagyon szélsőséges területi adatokból tevődik össze; Veszprém megyében 76%-kal több új engedélyt adtak ki, mint az előző évben, Bács-Kiskun, Tolna megyékben az előző évi felét sem. Régiós szinten csak Közép-Magyarország mutat (5%-os) növekedést, Észak-Magyarország és Közép-Dunántúl kivételével jelentősen (24–31%-kal) visszaesett az építési kedv.

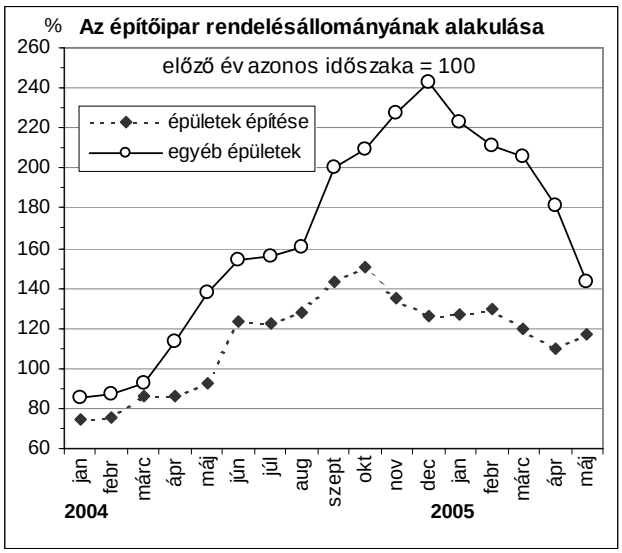

Beruházások

A beruházások volumenének alakulása a gazdasági élénkülés és bővülés folytatódását vetíti előre. A 2004. évi magas bázisérték ellenére 2005. I. negyedévében 6,8 %-kal nőtt a nemzetgazdasági beruházások volumene az egy évvel korábbi értékhez viszonyítva. A feldolgozóiparban mérséklődött a beruházások 2004. IV negyedévéig tartó robbanásszerű növekedési üteme. A kereskedelemben és az építőiparban az első negyedévben fellendült a beruházási kedv.

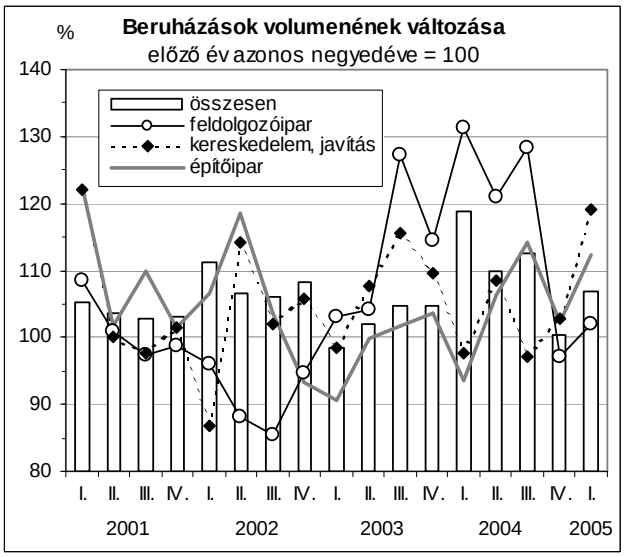

Külkereskedelmi termékforgalom

A KSH előzetes adatai szerint 2005. január és június között — a kivitel értéke 5821 milliárd forintot, a behozatalé 6114 milliárd forintot tett ki. Az export értéke 8, az importé 2%-kal nőtt 2004 azonos időszakához viszonyítva. A külkereskedelmi mérleg hiánya tovább csökkent. Magyarország exporttevékenysége alapvetően a feldolgozóipari termékek kivitelén alapul. A behozott termékek jelentős része további feldolgozást követően az európai piacokra kerül. Ennek következtében az import lassulása – az Ecostat előrejelzése szerint – előrevetítheti az export mérséklődését is. A júniusi kivitel 76, a behozatal 68%-át az Európai Unió tagállamaival bonyolítottuk le.

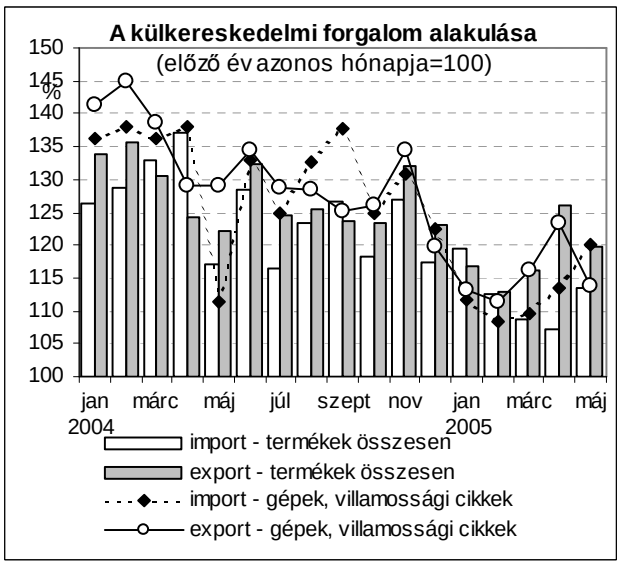

Turizmus

2005-ben, január és június között a kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek száma jelentősen, a vendégéjszakák száma csekély mértékben emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíj-bevétele számottevően nőtt.

A külföldivendég-forgalom jelentős fellendülését mutatja, hogy 2004 első félévéhez képest egytizeddel több vendég 4%-kal több éjszakát töltött el. Az Európai Unió országaiból érkezett a külföldi vendégek 70%-a, akik közel 3,3 millió éjszakát vettek igénybe. A kereskedelmi szálláshelyeken összesen 94,2 milliárd forint bevétel volt az év első felében, ez folyó áron 14%-os növekedés.

Fogyasztói Árak

2005. júliusban a fogyasztói árak az előző hónaphoz viszonyítva összességükben nem változtak, 2004. júliushoz viszonyítva pedig 3,7%-os volt a növekedés. Idén az első hét hónapban ugyancsak átlagosan 3,7%-kal voltak magasabbak az árak, mint az előző év azonos időszakában. Egy hónap alatt – 2005. júniushoz viszonyítva – az élelmiszerek árai 1,0%-kal csökkentek. Szembetűnő, 8,3%-kal drágultak egy hónap alatt a szolgáltatások, 3,1%-kal a helyi tömegközlekedés, 3,5 %-kal a járműüzemanyag-árak és 2,1 %-kal kellett júliusban többet fizetni a gyógyszerekért, mint egy hónappal korábban. A járműüzemanyag 2005. júliusban 12,5 %-kal került többe, mint egy évvel korábban.

Létszám és kereset

A versenyszférában 2005. január és május között 0,4 %-kal nőtt a létszám, míg a költségvetési intézményeknél – ahol valamennyi meghatározó területen folytatódott a létszámcsökkenés – az alkalmazottak száma 1,4 %-kal volt kevesebb, az előző év azonos időszakához képest. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 2005. első öt hónapjában 157 200 Ft volt, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozók átlagosan 143 000 Ft-ot, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állók 191 300 Ft-ot kerestek. A jutalom, prémium, valamint külön juttatások nélkül számított ún. rendszeres kereset növekedési üteme a nemzetgazdaság egészében 6,9%, ezen belül a vállalkozásoknál 7,1%, a költségvetési intézményeknél 6,7% volt. 2005 II. negyedévében 7,1%-os volt a munkanélküliség Ebben az időszakban a 15–74 éves népesség 54,3%-a volt jelen a munkaerőpiacon, míg a munkavállalási korúak 64,6%-a minősült gazdaságilag aktívnak.
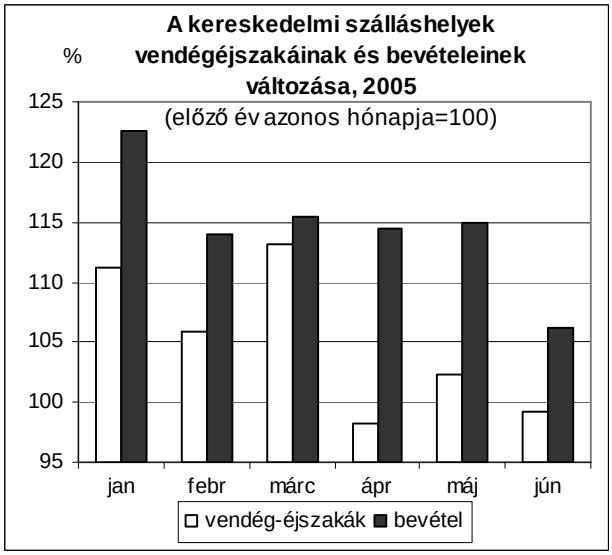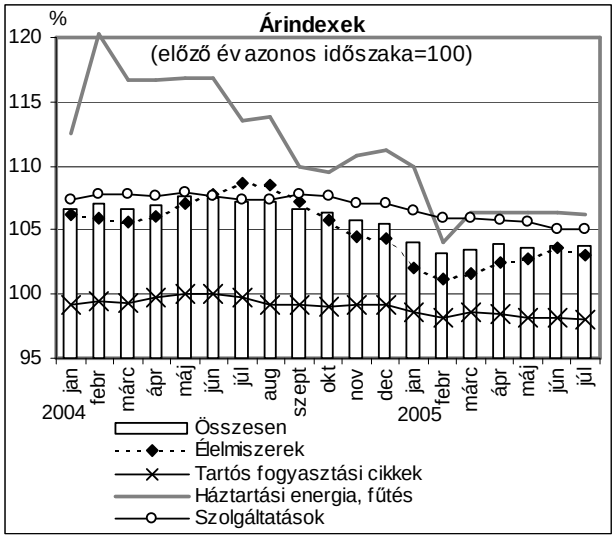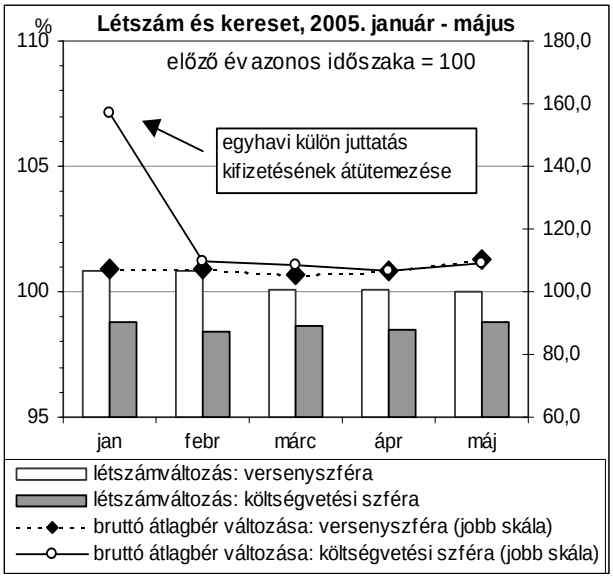
Források: KOPINT-DATORG, KSH, Ecostat,
Publikáció esetén kérjük, hogy összefoglalónkra
az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2005 / július, Budapest